

ความเป็นมาของปัญหา

ในบรรดาส่งพิมพ์ทั้งหลายที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่อยู่ในอดีตและปัจจุบันนี้ วารสารนับว่าเป็นเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ที่มีคุณค่าและความสำคัญมาก เพราะวารสารส่วนใหญ่มักจะบรรจุข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ เสนอเรื่องราวอย่างสั้น ๆ ที่มีความถูกต้องอย่างสูง โดยนักเขียนที่เชื่อถือได้ ทำให้วารสารมีคุณค่าในการอ่านและค้นคว้าอย่างมากมายซึ่งผู้อ่านหรือนักวิจัยไม่สามารถจะค้นหาจากสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ได้¹ ดังนั้นจึงนับว่าวารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีความสำคัญต่อห้องสมุดทุกประเภทในฐานะที่เป็นแหล่งความรู้ให้แก่ นักวิจัยและนักวิชาการ

ในปัจจุบันนี้ความรู้ในแขนงวิชาการต่างได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอยู่เสมอ ความรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้ก้าวหน้าดังกล่าวข้างต้น ส่วนใหญ่มักจะนำเสนอในรูปรายงานการวิจัย บทความ และอื่น ๆ ในวารสารของแต่ละแขนงวิชานั้น ดังนั้นนักวิชาการตลอดจนนักวิจัยทั้งหลายจึงจำเป็นต้องติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการที่ตนเองให้ความสนใจและเกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่เสมอ เพื่อที่จะได้รับความรู้อย่างรวดเร็วถูกต้อง และทันต่อเหตุการณ์ ด้วยเหตุที่วารสารมีเป็นจำนวนมากมาย และยังไม่มียุคเคยทำการประเมินคุณค่าวารสารเหล่านั้นว่ามีประโยชน์ต่องานวิจัยมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจะได้ทำการประเมินคุณค่าวารสารทางสังคมศาสตร์แต่ละฉบับ เพื่อเป็นแนวทางให้นักวิจัยทราบว่าวารสารใดมีคุณค่าสามารถใช้อ้างอิงในงานวิจัยได้ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์สำหรับห้องสมุดในด้านกาให้บริการตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษารวารสารทางสังคมศาสตร์ในอันที่จะปรับปรุงวารสารของตนให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้นต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้

จรินทร์ สกุลถาวร ได้เรียบเรียงปริญาานิพนธ์เพื่อเสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ปีการศึกษา 2514 เรื่อง "การสำรวจหนังสืออ้างอิงและปัญหาเกี่ยวกับการใช้หนังสืออ้างอิงในการทำปริญาานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา" ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจการอ้างอิงนี้จากเชิงอรรถและ

¹Andrian A. Paradis, The Research Handbook: A Guide to Reference Sources (New York: Funk & Wagnalls, c1966), p. 60.

บรรณานุกรมท้ายเล่มของปริญญาานิพนธ์ จำนวน 130 ฉบับ และส่งแบบสอบถามไปยังผู้ที่สำเร็จ
 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร รวมทั้งจากสถาบัน
 ระหว่างชาติสำหรับค้นคว้าเรื่องเด็ก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2512 เพื่อสำรวจปัญหาเกี่ยวกับ
 การใช้หนังสือและวารสารเพื่ออ้างอิงในปริญญาานิพนธ์ ผลของการวิจัยปรากฏว่าปริญญาานิพนธ์
 ส่วนใหญ่อ้างอิงจากหนังสือและวารสารภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย หนังสือและวารสารที่ใช้
 อ้างอิงส่วนใหญ่มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร และห้องสมุดสถาบันระหว่าง
 ชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าความสำคัญอยู่ในเกณฑ์สูงของผู้ที่ทำ
 ปริญญาานิพนธ์ ได้แก่ การอ่านหนังสือและวารสารเป็นภาษาอังกฤษ หนังสือที่ส่งคืนห้องสมุด
 แล้วเวียนกลับชั้นชั้นช้าเกินไป ห้องสมุดไม่มีหนังสือเล่มที่ต้องการ หนังสือของห้องสมุดเก่าเกินไป
 ไป ห้องสมุดไม่มีวารสารฉบับที่ต้องการและจำนวนวารสารแต่ละชนิดมีน้อยเกินไป²

จากรุพร สัทธาธิก ได้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตเพื่อเสนอต่อบัณฑิต
 วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2515 เรื่อง "ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุ
 ในห้องสมุดเพื่อการวิจัยในประเทศไทย" ผู้วิจัยได้สำรวจการใช้เอกสารอ้างอิงและปัญหาการใช้
 เอกสารเหล่านี้ของผู้วิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และการศึกษา และได้ทำการ
 สำรวจการใช้เอกสารอ้างอิงในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์จำนวน 150 ฉบับ โดยใช้วิธีการสุ่ม
 ตัวอย่าง นอกจากนี้ยังส่งแบบสอบถามเพื่อสำรวจปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุอุปกรณ์ห้องสมุด
 แก่ตัวแทน 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่สำเร็จปริญญาโทแล้ว 150 คน และกลุ่มที่กำลังเรียบเรียงวิทยา
 นิพนธ์ในปี 2512 อีก 150 คน ผลการวิจัยปรากฏว่านักวิจัยใช้เอกสารภาษาอังกฤษมากกว่า
 ภาษาไทย นักวิจัยประสบปัญหาในการศึกษาเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ และไม่ทราบแหล่งค้น
 คว้าที่แท้จริง หนังสือที่ต้องใช้มีผู้อื่นไปอยู่ ปัญหาเกี่ยวกับตัวอาคารและบริการของห้องสมุด
 รวมทั้งการเรียบเรียงผลงานวิจัยนั้นไม่มีปัญหา ปัญหาที่แตกต่างกันของนักวิจัยนั้นขึ้นอยู่กับสาขา
 วิชาที่ทำการวิจัยว่า มีเอกสารค้นคว้าเพียงพอหรือไม่ และขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์
 ในด้านการใช้ห้องสมุด ตลอดจนพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้วิจัยว่ามีมากน้อยเพียงใด³

² จรินทร์ สุกุลถาวร, "การสำรวจหนังสืออ้างอิงและปัญหาเกี่ยวกับการใช้หนังสือ
 อ้างอิงในการทำปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา" (วิทยานิพนธ์
 ปริญญามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2515) (อัครสำเนา.)

³ จากรุพร สัทธาธิก, "ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุห้องสมุดเพื่อการวิจัยใน
 ประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2515) (อัครสำเนา.)

เศรษฐพร กุศรีพิทักษ์ ได้ศึกษาเรื่อง "สภาพและปัญหาการวิจัยจากเอกสารทางราชการ" เมื่อปีการศึกษา 2511 เพื่อเป็นวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตเสนอต่อคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผลการวิจัยปรากฏว่านักวิจัยได้พบปัญหาและอุปสรรคในการใช้เอกสารทางราชการคือ เอกสารทางราชการไม่ได้พิมพ์เผยแพร่อย่างกว้างขวาง การค้นคว้าเรื่องราวจากเอกสารทางราชการไม่สะดวกเนื่องจากการเก็บรักษาและไม่มีหอบรรณสารทำหน้าที่เก็บรักษาเอกสารทางราชการที่สำคัญ ๆ ความสัมพันธ์และการติดต่อระหว่างนักวิจัยกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเอกสารทางราชการ หน่วยงานที่พิมพ์เอกสารทางราชการกระจัดกระจาย ไม่มีหน่วยงานเฉพาะสำหรับรวบรวมและเก็บรักษาเอกสารเหล่านี้ การพิมพ์เอกสารประเภทนี้มีคุณภาพและมาตรฐานต่ำ จึงมีข้อผิดพลาดหลายแห่ง⁴

สุภาพันธุ์ สุนทรมณี ได้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตเพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2514 เรื่อง "วิวัฒนาการและการใช้ประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย" ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาประวัติวิวัฒนาการของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับประวัติของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ศึกษาคุณค่าของหนังสือพิมพ์ การจัดเก็บและการให้บริการหนังสือรายวันของห้องสมุดในต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจคุณค่าของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยการสัมภาษณ์ผู้มีอาชีพหนังสือพิมพ์ บรรณารักษ์จากห้องสมุดต่าง ๆ ผู้ทำหน้าที่ทางด้านวารสารและหนังสือพิมพ์ เพื่อรวบรวมความคิดและภูมิหลังเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ อาชีพหนังสือพิมพ์ และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหา จัดเก็บ ตลอดจนการให้บริการหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ผลการวิจัยปรากฏว่า หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยฉบับแรกออกในสมัยรัชกาลที่ 5 คือหนังสือพิมพ์คอร์ต (Court) หรือข่าวราชการ เป็นหนังสือพิมพ์ที่วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ต่อมาหนังสือพิมพ์รายวันได้เปลี่ยนแปลงแนวโน้มไปโดยมีสาเหตุเนื่องมาจากพัฒนาการทางด้านวัสดุและอุปกรณ์การพิมพ์ต่าง ๆ อิทธิพลทางการเมืองและเหตุการณ์อื่น ๆ ซึ่งผลแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้วารสารและหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยเจริญขึ้น มีรูปแบบและเนื้อหาสาระที่ทันสมัยขึ้น ห้องสมุดส่วนมากจัดหาหนังสือพิมพ์ไว้ให้บริการ นักศึกษาค้นคว้าได้ใช้หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือค้นคว้าหาข้อมูลทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของหนังสือพิมพ์ด้วย นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์

⁴ เศรษฐพร กุศรีพิทักษ์, "สภาพและปัญหาการวิจัยจากเอกสาร" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2510) (อัดสำเนา.)

จากหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด ห้องสมุดส่วนใหญ่มักประสบปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการจัดซื้อวารสารและอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมวารสารไว้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด นอกจากนี้ห้องสมุดยังขาดบรรณารักษ์ในการให้บริการทางด้านวารสารอีกด้วย⁵

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้เพื่อศึกษาความต้องการการใช้วารสารภาษาไทยของนักวิจัยทางสังคมศาสตร์ การให้บริการวารสารภาษาไทยของห้องสมุดและการจัดทำวารสารภาษาไทยทางด้านสังคมศาสตร์ของบรรณธิการวารสารฉบับต่าง ๆ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาประเมินค่าวารสารภาษาไทยในสาขาสังคมศาสตร์ว่า วารสารใดมีคุณค่ามากน้อยเพียงใดต่อการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

วารสารที่นำมาศึกษาในการวิจัยนี้เป็นวารสารภาษาไทยทางด้านสังคมศาสตร์ เฉพาะวารสารที่เห็นได้เด่นชัดว่าเป็นวารสารทางด้านสังคมศาสตร์ตามความหมายของ สจวต เชสส์⁶ (Stuart Chase) ซึ่งได้จัดลำดับวิชาทางสังคมศาสตร์ไว้ดังนี้คือ มานุษยวิทยาภาควัฒนธรรม จิตวิทยาสังคม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์ ดังนั้นข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจึงอยู่ในขอบเขตดังต่อไปนี้คือ

1. วารสารที่ใช้ในการวิจัยเป็นวารสารทางสังคมศาสตร์เท่านั้น ทั้งนี้ไม่รวมวารสารรายปี และหนังสือพิมพ์รายวันเข้าไว้ในความหมายของวารสาร
2. นักวิจัยที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากรเป็นนักวิจัยที่ทำงานวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์สาขาใดสาขาหนึ่งในขณะออกแบบสอบถาม คือ กรกฎาคม 2517 เท่านั้น

⁵ สุภาพันธุ์ สุนทรมณี, "วิวัฒนาการและการใช้ประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515) (อัครสำเนาะ.)

⁶ Stuart Chase, "Varieties of Social Science," The Proper Study of Mankind ... (2nd revised ed.; New York: Harper & Row, c1956), p. 20.

3. ห้องสมุดเป็นห้องสมุดที่มีวารสารภาษาไทยทางด้านสังคมศาสตร์สาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขาค้างกล่าวข้างต้น

4. บรรณาธิการเป็นบรรณาธิการวารสารภาษาไทยที่จัดทำวารสารทางด้านสังคมศาสตร์สาขาใดสาขาหนึ่ง และดำรงตำแหน่งบรรณาธิการอยู่ในปัจจุบันซึ่งอยู่ในระหว่างเวลาที่ผู้เขียนทำวิทยานิพนธ์ คือ พฤษภาคม 2518

5. วารสารที่นำมาประเมินค่าเป็นวารสารภาษาไทยทางสังคมศาสตร์ฉบับแรกของปี 2518 แต่ถ้าวารสารใดออกมาก่อนที่กำหนด ก็ใช้วารสารฉบับสุดท้ายที่พิมพ์เผยแพร่

6. ในการประเมินค่าวารสาร ถ้าวารสารใดมีคุณค่าเกินร้อยละ 80 ของจำนวนคุณสมบัติทั้งหมด 53 เรื่อง ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ถ้าตั้งแต่ร้อยละ 51-79 ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ถ้าตั้งแต่ร้อยละ 50 ลงไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

วิธีดำเนินการวิจัย

สำรวจรายชื่อนักวิจัยทางสังคมศาสตร์จากหนังสือทำเนียบสถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ในประเทศไทย พุทธศักราช 2515 ซึ่งรวบรวมโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ⁷ แล้วสุ่มตัวอย่างประชากรจากที่ได้สำรวจไว้จำนวน 300 คน หรือร้อยละ 40 ของจำนวนนักวิจัยทางสังคมศาสตร์รวมทั้งสิ้น 1,200 คน ให้นักวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่เป็นตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้วารสารในการค้นคว้าและวิจัย

สำรวจรายชื่อห้องสมุดที่มีวารสารภาษาไทยทางสังคมศาสตร์ แล้วสุ่มตัวอย่างประชากรไว้ 20 แห่ง เพื่อตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการ การจัดเก็บและปัญหาอื่น ๆ ขณะเดียวกันก็สำรวจรายชื่อบรรณาธิการวารสารภาษาไทยที่จัดทำวารสารภาษาไทยทางด้านสังคมศาสตร์ และได้สุ่มตัวอย่างประชากรไว้ 50 คน เพื่อตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำวารสารภาษาไทยทางสังคมศาสตร์ ข้อมูลที่ได้จาก 3 แหล่ง กล่าวคือ จากนักวิจัยห้องสมุดและบรรณาธิการนั้นได้นำมาเสนอเป็นค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ยน้ำหนักของปัญหา (Mean) โดยใช้สูตร $\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร $S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$

⁷ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ทำเนียบสถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ในประเทศไทย พ.ศ. 2515 (กรุงเทพมหานคร, 2516)

นอกเหนือจากการสำรวจและสัมภาษณ์อย่างประชากรเพื่อให้ตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้เขียนได้ใช้เอกสารและสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ เช่น หนังสืออ้างอิง บทความจากวารสารและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับวิจัยครั้งนี้ตามห้องสมุดต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบที่จะทำให้การเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีเนื้อหาและสาระสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากรายชื่อวิทยานิพนธ์ในหนังสือทำเนียบสถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ในประเทศไทย ได้จัดทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2515 ทำให้การค้นหาที่อยู่ยุ่งยากมาก และไม่สามารถทราบที่อยู่ใหม่ของนักวิจัยในปัจจุบันแน่นอน เพราะนักวิจัยบางท่านได้เปลี่ยนสถานที่ทำงานใหม่ บางท่านเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่การงานมิได้ทำงานวิจัยต่อไป ตัวอย่างประชากรที่สุ่มได้ จึงคลาดเคลื่อนจากที่กำหนดไว้บ้างเล็กน้อย ผลการสำรวจที่คาดว่าจะเป็นตัวแทนทั้งหมด จึงอาจคลาดเคลื่อนไปบ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยเรื่องนี้

วารสารนับว่าเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีประโยชน์มากสำหรับการค้นคว้าวิจัย เฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยทางด้านเอกสาร (Documentary Research) ดังนั้นผลของการประเมินค่าวารสารภาษาไทยทางสังคมศาสตร์ที่มีต่อการวิจัยจะทำให้ให้นักวิจัยทราบว่าวารสารใดเป็นวารสารที่มีเนื้อหาสาระและมีคุณค่าต่องานวิจัยบ้าง เพื่อที่จะใช้วารสารนั้น ๆ ไปอ้างอิงในงานที่ตนค้นคว้าวิจัยอยู่ บรรณารักษ์ห้องสมุดทางสังคมศาสตร์จะได้จัดหาวารสารได้ตรงตามความต้องการของนักวิจัย และจะได้จำแนกแยกประเภทวารสารภาษาไทยทางด้านสังคมศาสตร์ออกเป็นสาขาลงครวบรวมและเย็บเล่มเพื่อความสะดวกในการให้บริการแก่นักวิจัย และบรรณารักษ์ผู้จัดทำวารสารภาษาไทยทางด้านสังคมศาสตร์จะได้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของผู้ใช้วารสารเฉพาะอย่างยิ่งนักวิจัย และนำไปปรับปรุงการจัดทำวารสารเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ต่อไป

นิยามหรือคำจำกัดความเฉพาะ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย หมายถึง ห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัย
 ห้องสมุดเฉพาะ หมายถึง ห้องสมุดคณะของมหาวิทยาลัย ห้องสมุดธนาคาร
 ห้องสมุดของหน่วยราชการ และห้องสมุดของสมาคมต่าง ๆ

วิทยาการและผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่ไม่มีคุณวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ แต่มี
คุณวุฒิทางสาขาวิชาที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของห้องสมุด

เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในห้องสมุด หมายถึง เสมียน ม.ศ. 3-5 พนักงานขับรถ
ภารโรง พนักงานพิมพ์ดีด ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว นักบัญชี ช่างภาพ และข้าราชการวิสามัญ

อาคารเอกเทศ หมายถึง ห้องสมุดที่มีอาคารเป็นอิสระแยกจากหน่วยงานอื่น

อาคารไม่เป็นเอกเทศ หมายถึง ห้องสมุดที่รวมอยู่ในอาคารเดียวกับหน่วยงาน
อื่น เช่น รวมอยู่ในอาคารเรียน

ห้องสมุดเปิดบริการตามเวลาราชการ หมายถึง ห้องสมุดที่เปิดบริการตั้งแต่
เวลา 8.30 น. ถึง 16.30 น.

ห้องสมุดเปิดบริการน้อยกว่าเวลาราชการ หมายถึง ห้องสมุดที่เปิดบริการ
ตั้งแต่เวลา 9.00 น. ถึง 16.00 น.

ห้องสมุดเปิดบริการมากกว่าเวลาราชการ หมายถึง ห้องสมุดที่เปิดบริการ
ตั้งแต่ 8.30 น. ถึง 18.00 น.

ห้องสมุดเปิดบริการกลางคืน หมายถึง ห้องสมุดที่เปิดบริการตั้งแต่เวลา
18.00 น. ถึง 21.00 น.